

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره .....
۸۴۸۲ تاریخ ات ۲۵/۸/۳۲ هـ

۱۳۸۴/۵/۱۰

بسمه تعالی

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۵/۵ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۱/۱۰۲۸۶ مورخ ۱۳۸۴/۱/۲۸ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استناد ماده (۳۲) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ -، آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی ماده (۳۲) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ -

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات به کار برده شده در معانی مشروح زیر به کار می روند:
الف - طرح: طرح تملک داراییهای سرمایه ای که شامل مجموعه عملیات و خدمات مشخص بوده و براساس مطالعات توجیهی که توسط دستگاه اجرایی انجام شده است، طی مدت معین و با اعتباری مشخص، برای تحقق اهداف برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پنجساله، به صورت سرمایه گذاری ثابت اجرا می گردد و حداقل پنجاه درصد از منابع مورد نیاز اجرای طرح از محل اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای تأمین می شود. طرح به دو نوع انتفاعی و غیرانتفاعی تقسیم می گردد.
تبصره - پروژه ها و عملیات ناپیوسته و غیروابسته به یکدیگر نمی توانند به عنوان یک طرح تعریف شده و به اجرا در آیند.

ب - دستگاه: دستگاههای اجرایی ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ - که دارای مأموریت قانونی برای تهیه و اجرای طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای می باشند، شهرداریها و شرکتهای آب و فاضلاب، می توانند مجری طرحهای جدید باشند.

ج - بهره بردار: دستگاهی است که برای انجام وظایف قانونی خود، بهره برداری از طرح را به عهده می گیرد. بهره بردار قبل و هنگام طراحی، نیازهای طرح را به منظور هماهنگی با دستگاه اجرایی تعیین

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۴۸۲
تاریخ ۳۲۸۲۵ هـ

۱۳۸۴ / ۵ / ۱۰

می نماید. پس از اجرا و تکمیل نیز طبق قوانین و مقررات، آن را تحویل گرفته و موظف به بهره برداری و نگهداری از آن می باشد. این دستگاه ممکن است همان دستگاه اجرایی طرح نیز باشد.

د - سازمان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.

ه - برنامه چهارم توسعه: قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ - .

و - مطالعات توجیهی: منظور مطالعات توجیهی فنی، اقتصادی، زیست محیطی، اجتماعی طرح و پدافند غیر عامل طرحهای موضوع بند (۱۱) ماده (۱۲۱) برنامه چهارم توسعه است که توسط مشاور تأیید صلاحیت شده تهیه شود. شرح خدمات این مطالعات را سازمان به دستگاههای اجرایی ابلاغ می کند.
ز - پیشرفت فیزیکی: مقدار وزنی فعالیتهای انجام شده نسبت به کل آن و به صورت درصدی از کل کار بیان می شود.

ح - موافقتنامه: شرح عملیات طرح که به تفکیک پروژههای طرح و فصول سرمایه گذاری در حدود اعتبارات مصوب تنظیم شده و بین دستگاه و سازمان، مبادله می گردد. این سند، فقط برای یک بار در طول برنامه چهارم توسعه با امضای بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا نماینده ایشان مبادله می شود و دست کم موارد زیر را در بر می گیرد:

عنوان و شماره طرح، نام و شماره دستگاه، نام و شماره بهره بردار، نوع طرح، تاریخ شروع و خاتمه، منابع تأمین اعتبار عمومی و سایر به تفکیک سالهای اجرا، اهداف طرح، پیشرفت فیزیکی، تعداد و نام پروژهها، مشخصات فنی، شرح عملیات اجرایی، اعتبارات و فصول سرمایه گذاری به تفکیک سالهای برنامه و سالهای بعد.

تبصره ۱- دستورالعمل و شرایط عمومی لازم برای تنظیم و مبادله موافقتنامه طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای توسط سازمان ابلاغ می شود.

تبصره ۲- دستورالعمل مبادله موافقتنامه طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای فقط نظامی بخش دفاع، باید به پیشنهاد مشترک ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به نحوی تهیه شود که حداکثر تا پایان سال ۱۳۸۴ به تأیید فرماندهی کل نیروهای مسلح رسیده و در تنظیم لایحه بودجه سالانه منظور گردد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره
..... ۳۲۸۲۵ هـ
..... ۸۴۸۴

۱۳۸۴/۵/۱۰

ط - اصلاحیه: موافقتنامه شرح عملیات طرح است که پس از مبادله موافقتنامه، برای اصلاح ارقام اعتباری طرح (و پروژه‌ها) برابر قوانین بودجه و ابلاغ اعتبار و اصلاح پیش‌بینی پیشرفت فیزیکی بین سازمان و دستگاه مبادله می‌شود.

ی - فرآیند امکان‌سنجی طرح: دوره‌ای که در آن پدیدآوری و مراحل مربوط آن، بررسی، انتخاب، مطالعه و طراحی اولیه مشتمل بر بررسی دقیق و همه‌جانبه، تشریح کامل و روشن موضوع و چارچوب طرح از جنبه‌های فنی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و تأمین مالی، به منظور اتخاذ تصمیم مشخص درباره شروع یا عدم شروع صورت می‌گیرد. این دوره می‌تواند به امکان‌سنجی اولیه (مطالعات شناسایی و توجیه مقدماتی) و امکان‌سنجی نهایی (مطالعات مهندسی پایه، طراحی اولیه و توجیه طرح) تقسیم شود.

ک - فرآیند اجرا: شامل مطالعات و تهیه مشخصات فنی و خدمات اجرایی، مطالعات طراحی تفصیلی، خدمات ارجاع کار، اجرای عملیات یا تهیه و ساخت کالا، نصب و ساماندهی برای بهره‌برداری می‌باشد.

ل - ضریب: عددی که برای تعدیل اعتبارات سالانه طرح براساس تغییر نرخها در راستای بهنگام‌سازی اعتبارات پیش‌بینی شده از سال پایه به سال اجرای قانون بودجه با در نظر گرفتن شاخص عمومی قیمتها در سال تهیه لایحه و پیش‌بینی تغییر آن در سال بعد توسط سازمان محاسبه و اعمال می‌شود.

ماده ۲ - طرحهای جدید و اعتبارات مورد نیاز آنها که در قالب اسناد ملی توسعه، موضوع ماده (۱۵۵) قانون برنامه چهارم توسعه و با رعایت بند "ج" ماده (۱۴۵) قانون برنامه چهارم توسعه، فقط بر اساس مطالعات توجیهی که مراحل زیر را گذارنده باشند، در لایحه بودجه درج می‌شوند:

الف - اعتبار مورد نیاز طرحهایی که اولویت بالایی برای اجرا دارند در قالب ردیفهای مطالعات امکان‌سنجی و مطالعات طراحی تفصیلی به تفکیک هر برنامه به منظور انجام مطالعات در لایحه بودجه درج می‌شود.

ب - سازمان باید برای ارزیابی گزارشهای توجیهی، تشخیص ضرورت اجرای طرحها و اولویت‌بندی آنها، مواردی که تا سه ماه قبل از تنظیم لایحه بودجه رسیده باشند را با اطمینان از حصول منابع مورد نیاز برای اجرا در کارگروههای تخصصی و ستادی که به همین منظور در سازمان تشکیل می‌شود مورد بررسی و تصویب قرار دهد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۲۸۴۸۴
تاریخ ۳۲۸۲۵ هـ
۱۳۸۴/۵/۱۰

تبصره ۱- لازم است در پایان مطالعات تفصیلی طرح، برآورد هزینه اجرا با دقتی صورت گیرد که در پایان عملیات اجرایی، نوسان برآورد با صورت وضعیت قطعی بدون احتساب تعدیل، بیش از پانزده درصد (۱۵٪) نشود. مواردی که چنین نباشد، پس از رسیدگی و تأیید به عنوان قصور (تقصیر) مهندس مشاور، تلقی خواهد شد و موارد توسط دستگاه به سازمان منعکس می‌شود. سازمان نتیجه اقدامهای انجام شده را به دستگاه اجرایی اعلام می‌نماید.

تبصره ۲- شیوه و گردش کار ارزیابی گزارشهای توجیهی و نحوه اولویت‌بندی اجرای طرحها، و شیوه نامه های ضروری مورد عمل توسط سازمان، حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این آیین‌نامه توسط سازمان ابلاغ خواهد شد.

ماده ۳- شروع پروژه‌های جدید استانی منوط به رعایت مواد (۷۹) و (۱۵۵) و بند "ج" ماده (۱۴۵) قانون برنامه چهارم توسعه می‌باشد. الزامات زیر پس از انجام مطالعات توجیهی، برای پروژه‌های بزرگ استانی لازم‌الاجرا خواهد بود:

الف - اعتبار مورد نیاز پروژه‌هایی که به تشخیص دستگاه اجرایی اولویت بالایی برای اجرا دارند (با توجه به مفاد این ماده) در قالب ردیف جداگانه‌ای به منظور انجام مطالعات امکان‌سنجی و مطالعات طراحی تفصیلی در برنامه های مرتبط در اعتبارات استانی درج می‌شود.

ب - مطالعات توجیهی توسط دستگاه اجرایی و یا مهندسين مشاور ذی‌صلاح انجام و برای تأیید تحویل دستگاه می‌شود. دستگاه اجرایی استان توسط گروه کارشناسی خود یا مشاور ارزیاب تشخیص صلاحیت شده، گزارش توجیهی را مورد ارزیابی قرار داده و در صورت تأیید به همراه نامه بالاترین مقام دستگاه اجرایی استان که شامل خلاصه ای از مشخصات پروژه از جمله میزان اعتبار مورد نیاز، مدت اجرای پروژه، ضرورت اجرایی، توجیه اقتصادی و توجیه مالی پروژه است حداکثر تا سه ماه قبل از تنظیم لایحه به سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ارسال می‌گردد.

ج - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان باید به منظور تشخیص ضرورت اجرای پروژه‌ها و اولویت‌بندی آنها، مواردی را که تا سه ماه قبل از تنظیم لایحه رسیده باشند را با اطمینان از دستیابی به منابع مورد نیاز برای اجرا، در کارگروه تخصصی که با حضور نمایندگان دستگاههای اجرایی و سازمان تشکیل می‌شود، با توجه به مطالعات توجیهی مورد بررسی و تأیید قرار می‌دهند و پس از طی مراحل قانونی لازم، اعتبار مورد نیاز آن پروژه را تأمین می‌نماید.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره
۲۸۴۸۴ - تاریخ ۳۲۸۲۵ هـ

۱۳۸۴/۵/۱۰

تبصره - لازم است در پایان مطالعات تفصیلی طرح، برآورد هزینه اجرا با دقتی صورت گیرد که در پایان عملیات اجرایی، تفاوت برآورد با صورت وضعیت قطعی بدون احتساب ضریب، بیش از پانزده درصد (۱۵٪) نشود. مواردی که چنین نباشد، پس از رسیدگی و تأیید به عنوان قصور (تقصیر) مهندس مشاور تلقی خواهد شد و موارد توسط دستگاه به سازمان منعکس می شود. سازمان نتیجه اقدامهای انجام شده را به دستگاه اجرایی اعلام می نماید.

د - پس از بررسی و تأیید مطالعات توجیهی پروژه های جدید، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فهرست آنها را به منظور تصویب نهایی و اختصاص اعتبارات مورد نیاز به شورای برنامه ریزی و توسعه استان اعلام می نماید. بدیهی است پس از تصویب شورا موافقتنامه این پروژه ها، تنظیم و فقط یک بار برای دوران برنامه چهارم توسعه مبادله می شود.

تبصره - پروژه های جدید کوچک استانی ملزم به رعایت نمودن این ماده نمی باشند و تنها می باید دارای مدارک فنی (نقشه، متره و برآورد...) مورد تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان باشند. در این آیین نامه پروژه های استانی که اعتبار کل آنها بیش از پنج میلیارد (۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال) باشد به عنوان بزرگ و کمتر از این اعتبار، کوچک نامیده می شود.

ماده ۴ - سازمان مکلف است در مورد طرحهایی که در لایحه بودجه نوشته می شوند، الزامات زیر را رعایت نماید:

الف - اعتبار طرحهای جدید با رعایت بند "ج" ماده (۱۴۵) و ماده (۱۵۵) قانون برنامه چهارم توسعه، پس از تصویب مطالعات امکان سنجی و تفصیلی توسط دستگاه و نیز تأیید برآورد مالی طرح در سازمان، به تفکیک برآورد سالهای برنامه چهارم، سالهای بعد و جمع کل، (براساس فهرست بهای سالی که لایحه بودجه تنظیم می شود) در لایحه بودجه نوشته می شود.

تبصره - در مواردی که بنا بر ضرورت در طرحی، اهداف کمی، تعداد پروژه ها، شرح عملیات یا مقادیر آن بگونه ای افزایش یابد که به منزله افزایش اهداف طرح باشد، با رعایت ماده (۲) و بند "ب" این ماده، به عنوان طرح جدید معرفی می گردد و آن طرح در بخش جداگانه ای در قسمت دوم اعتبارات طرحهای لایحه بودجه نوشته می شود.

ب - سال شروع و خاتمه طرحها مطابق با زمان بندی پیش بینی شده در مطالعات توجیهی تعیین می گردد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۳۲۸۲۵ / ۱۳۸۶ هـ

تاریخ ۱۳۸۶ / ۵ / ۱

تبصره - افزایش سال خاتمه طرحها فقط پس از تصویب سازمان با ارایه گزارشی شامل علل تأخیر و تغییر سال، میسر خواهد بود.

ماده ۵ - سازمان باید اعتبارات طرحهای لوایح بودجه سالهای ۱۳۸۵ و بعد را در دو قسمت به شرح زیر تنظیم نماید:

قسمت اول: شامل اعتبارات برآورد شده برنامه‌های در دست اجرا است که با توجه به ضرایب، در سال تنظیم لایحه بهنگام شده‌اند، این اعتبارات به تفکیک برنامه - دستگاه می‌باشد.

تبصره ۱- دیون طرحهای خاتمه یافته در قالب ردیف خاص پیش‌بینی می‌شود.

تبصره ۲- عدم تخصیص و عدم پرداخت اعتبارات مصوب در سال تنظیم لایحه، باید پس از اعمال ضرایب در سرجمع برنامه - دستگاه، اضافه شود.

تبصره ۳- برای بهنگام‌سازی اعتبارات (سالانه) طرحهای در دست اجرا و اعمال تغییر نرخهای ابلاغی، برای نوشتن در لایحه بودجه، سازمان باید ضرایب را برای هر برنامه، متناسب با شاخصهای تعدیل ابلاغی، تورم سال تهیه لایحه، پیش‌بینی تورم سال بعد، تهیه و به همراه بخشنامه بودجه ابلاغ نماید این ضرایب می‌باید متوسط هزینه (اجرای) طرح در طول سال اجرای قانون بودجه را پوشش دهد.

قسمت دوم: شامل طرحهای جدیدی است که فقط با رعایت بند "ج" ماده (۱۴۵) و ماده (۱۵۵) برنامه چهارم توسعه و سازوکار ماده (۲) و بند "الف" ماده (۳) این آیین‌نامه، تأیید شده‌اند. اعتبارات مورد نیاز براساس فهرست بهای پایه سال نوشتن در لایحه بودجه (که توسط دستگاه برآورد شده) به تفکیک سالهای برنامه و بعد نوشته شده‌اند.

تبصره - در پیوست طرحهای تملک داراییهای سرمایه‌ای سند لایحه بودجه، فقط طرحهای موضوع قسمت دوم نوشته خواهد شد.

ماده ۶ - پیش‌بینی اعتبار برای ادامه عملیات طرحهای در دست اجرا و شروع طرحهای جدید، از سوی سازمان به گونه ای باشد که هر طرح در زمان تعیین شده (مندرج در قوانین بودجه که براساس گزارشهای توجیهی طرحها بوده‌اند) خاتمه یابد و به بهره‌برداری برسد.

اضافه نمودن طرح جدید در هر یک از فصول لایحه بودجه نباید باعث دیرکرد در اتمام طرحهای در دست اجرای آن فصل (به علت کمبود اعتبار) گردد. سازمان در صورتی مجاز به پیش‌بینی طرح جدید (پس از رعایت کامل ماده ۲ این آیین‌نامه) در لایحه بودجه می‌باشد که برابر اعتبار مورد نیاز طرحهای در دست اجرای فصل مربوط، تأمین شده باشد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره .....
۲۸۴۸۲ - تاریخ ۳۲۸۲۵ هـ
۱۳۸۳ / ۵ / ۱۰

تبصره ۱- پیش بینی اعتبارات سالانه، باید به گونه ای صورت گیرد که ابتدا کمبود تخصیص و عدم پرداخت اعتبار در سال قبل جبران شود، و سپس هیچگونه کاهشی نسبت به اعتبارات پیش بینی شده در اولین موافقتنامه مبادله شده طرح بوجود نیاید و همچنین باعث تأخیر در اتمام طرح (در زمان مصوب) نشود.

تبصره ۲- افزایش بیش از ده درصد (۱۰٪) در مدت اجرای طرحها به هر علت باید توسط سازمان و دستگاه اجرایی مورد بررسی قرار گیرد. گزارش چرایی دیرکرد، برای رئیس جمهور فرستاده می شود.
ماده ۷- این آیین نامه طرحهای تعمیراتی و تأمین تجهیزات و ماشین آلات، مقاوم سازی و بازسازی خسارتهای رویدادهای پیش بینی نشده را در بر نمی گیرد.

محمد رضا عارف

رئیس هیئت وزیران

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه ها، سازمانها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.